

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ

Кафедра тактико-спеціальної підготовки
навчально-наукового інституту № 2

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Тактико-спеціальна підготовка»
вибіркових компонент освітньої програми першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти
081 Право

Вінниця 2024

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 14.08.2024 № 8

СХВАЛЕНО

Вченою радою
факультету № 3
Протокол від 09.08.2024 № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС зі спеціальних дисциплін
Протокол від 13.08.2024 № 7

Розглянуто на засіданні кафедри тактико-спеціальної підготовки ННІ № 2
(*протокол від 09.08.2024 № 1*).

Розробники:

1. Завідувач кафедри тактико-спеціальної підготовки ННІ № 2 ХНУВС, капітан поліції Боровик Микола Олександрович.
2. Старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки ННІ № 2 ХНУВС, підполковник поліції Євтушок Володимир Анатолійович.
3. Викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки ННІ № 2 ХНУВС, Бамбуляк Михайло Порфирівич.
4. Викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки ННІ № 2 ХНУВС, Ясько Віктор Анатолійович.
5. Викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки ННІ № 2 ХНУВС, Кучинський Сергій Анатолійович.

Рецензенти:

1. Начальник кафедри психології та педагогіки НАНГУ кандидат психологічних наук, доцент, полковник Станіслав ЛАРІОНОВ.
2. Завідувач кафедри військової підготовки Харківського національного університету внутрішніх справ Сергій БАБАК.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 10 Загальна кількість годин – 300 Кількість тем – 26	12 Інформаційні технології 125 Кібербезпека бакалавр	Навчальний курс 1-4 Семестр 1-7 Вид підсумкового контролю: - екзамен.
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції – 12; Практичні заняття – 258; Самостійна робота – 30; Індивідуальні завдання: Реферати – 1		Лекції – 4; Практичні заняття – 14; Самостійна робота – 222; Індивідуальні завдання: Реферати – 1

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

- підготовка працівників поліції, з урахуванням досвіду проведення відповідних навчальних програм у державах-учасниках ЄС та НАТО, які володіють теоретичними знаннями, практичними вміннями та навичками з питань тактики дій поліції в поліцейських операціях, в типових та екстремальних ситуаціях різноманітного характеру, готовності до практичних дій в екстремальних умовах та під час проведення поліцейських операцій, а також із забезпечення публічного порядку на основі вимог законів України, статутів, інструкцій та інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність поліції;

- формування у здобувачів вищої освіти знань, вмінь та навичок, які відповідають професійно-кваліфікаційним характеристикам основних посад працівників Національної поліції України та завданням, які ставляться перед поліцією на конкретному етапі розвитку українського суспільства;

- розвиток теоретичних знань і практичних навичок по організації та здійсненню публічної безпеки та порядку громадян, попередження й припинення адміністративних та кримінальних правопорушень, визначення дій при проведенні поліцейських операцій;

- вироблення системного підходу до прийняття рішень на виконання поставлених задач у будь-яких умовах обстановки;

- вироблення постійної готовності до рішучих і умілих дій з припинення протиправних проявів в тому числі з використанням фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї;
- формування високих морально-психологічних, волевих, фізичних якостей, свідомої дисципліни та поєднання їх з професійними навичками та вміннями при вирішенні оперативно-службових завдань.
- розкриття важливості використання науково-технічних засобів в діяльності поліції по боротьбі з правопорушеннями; виховання у слухачів почуття відповідальності та ініціативи при розв'язанні проблем вивчення і ефективного використання техніки; розвиток раціоналізаторства та винахідництва;
- засвоєння знань про природно-наукові основи, загальні тенденції і проблеми впровадження та використання спеціальної техніки, про форми і методи науково-технічної політики, що проводиться Національною поліцією України; про основні вимоги, напрямки і заходи по забезпеченню ефективного впровадження та використання техніки; про перспективи розвитку спеціальної техніки;
- вивчення організаційно-методичних і правових основ використання спеціальної техніки, знання класифікації засобів спеціальної техніки та тактико-технічних характеристик зразків техніки, а також набуття навичок роботи з окремими системами та зразками технічних засобів з урахуванням наявного узагальненого досвіду та спеціалізації при навчанні;
- підготовка здобувачів вищої освіти до успішного впровадження та використання нових зразків спеціальної техніки.

Завдання:

- формування у здобувачів вищої освіти знань, вмінь та навичок, які відповідають професійно-кваліфікаційним характеристикам основних посад працівників Національної поліції України та завданням, які ставляться перед поліцією на конкретному етапі розвитку українського суспільства;
- розвиток теоретичних знань і практичних навичок по організації та здійсненню публічної безпеки та порядку громадян, попередження й припинення адміністративних та кримінальних правопорушень, визначення дій при проведенні поліцейських операцій;
- вироблення системного підходу до прийняття рішень на виконання поставлених задач у будь-яких умовах обстановки;
- вироблення постійної готовності до рішучих і умілих дій з припинення протиправних проявів в тому числі з використанням фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї;
- формування високих морально-психологічних, волевих, фізичних якостей, свідомої дисципліни та поєднання їх з професійними навичками та вміннями при вирішенні оперативно-службових завдань.
- розкриття важливості використання науково-технічних засобів в діяльності поліції по боротьбі з правопорушеннями; виховання у слухачів почуття відповідальності та ініціативи при розв'язанні проблем вивчення і ефективного використання техніки; розвиток раціоналізаторства та

винахідництва;

- засвоєння знань про природно-наукові основи, загальні тенденції і проблеми впровадження та використання спеціальної техніки, про форми і методи науково-технічної політики, що проводиться Національною поліцією України; про основні вимоги, напрямки і заходи по забезпеченню ефективного впровадження та використання техніки; про перспективи розвитку спеціальної техніки;

- вивчення організаційно-методичних і правових основ використання спеціальної техніки, знання класифікації засобів спеціальної техніки та тактико-технічних характеристик зразків техніки, а також набуття навичок роботи з окремими системами та зразками технічних засобів з урахуванням наявного узагальненого досвіду та спеціалізації при навчанні;

- підготовка здобувачів вищої освіти до успішного впровадження та використання нових зразків спеціальної техніки.

Очікувані результати навчання:

- засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних основ та основних принципів роботи засобів спеціальної техніки;

- вивчення тактичних прийомів застосування спеціальної техніки;

- засвоєння правових основ застосування спеціальної техніки;

- набуття здобувачами вищої освіти навичок практичної роботи з окремими зразками спеціальної техніки;

- опанування порядку документального оформлення фактів використання технічних засобів та оформлення отриманих результатів застосування засобів спеціальної техніки.

ЗНАТИ:

- основи тактико-спеціальної підготовки, її предмет, мету, завдання;

- основи правового і організаційного регулювання діяльності поліції в особливих умовах;

- структуру, склад і завдання підрозділів Національної поліції України, тактичні основи їх застосування;

- тактико-технічні характеристики, нормативно-правові основи і тактику застосування спеціальних засобів та озброєння, які використовуються при виконанні службових завдань;

- організацію і тактику дій при несенні служби в нарядах з охорони публічного порядку;

- сутність та види поліцейських операцій, що проводяться поліцією, структуру та зміст оперативних планів;

- основи планування поліцейських операцій і управління підрозділами поліції при їх проведенні;

- організацію роботи керівника підрозділу, оперативної групи, керівника поліцейської операції з питань підготовки до дій та в інших умовах складної оперативної обстановки;

- тактику дій працівника поліції в складі підрозділів (нарядів, груп) при виконанні оперативно-службових завдань у різних умовах обстановки, в т.ч. при проведенні поліцейських операцій;

- основи розробки, оформлення і ведення службових документів щодо несення служби з охорони публічного порядку та в поліцейських операціях;

- методику розрахунку сил і засобів при виконанні оперативно-службових завдань в різних умовах оперативної обстановки;

- основи топографічної підготовки;

- основні положення та терміни, що закріплені у нормативно-правових актах стосовно використання спеціальної техніки;

- основну нормативно-правову базу застосування засобів спеціальної техніки та обмеження їх використання в залежності від реальних обставин;

- теоретичні основи та основні принципи роботи засобів спеціальної техніки;

- тактичні прийоми застосування спеціальної техніки;

- практичні навички роботи з окремими зразками спеціальної техніки;

- порядок документального оформлення фактів використання технічних засобів та оформлення отриманих результатів застосування засобів спеціальної техніки.

ВМІТИ:

- вирішувати оперативно-службові завдання індивідуально та у складі підрозділів (нарядів, груп) оперативно-службового застосування;

- з'ясовувати отримане завдання, оцінювати оперативну обстановку, проводити розрахунок сил і засобів, приймати доцільні рішення, ставити завдання підлеглим, організовувати взаємодію, всебічне забезпечення і управління;

- забезпечувати особисту безпеку, безпеку громадян та безпеку підпорядкованого особового складу при виконанні оперативно-службових завдань;

- застосовувати поліцейські заходи примусу (заходи фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю), засоби спостереження, сигналізації та зв'язку при виконанні нарядами завдань з охорони публічного порядку та в інших умовах складної оперативної обстановки;

- оформляти службові графічні документи, вести робочу карту та журнал дій;

- читати топографічну карту, робити виміри по ній, орієнтуватися на місцевості з картою та без карти.

- успішно застосовувати сучасні спеціальні технічні засоби, що знаходяться на озброєнні поліції;

- вирішувати питання планування та ефективного використання спеціальної техніки;

- класифікувати технічні засоби за їхніми описами та тактико-

технічними характеристиками;

•• документально оформляти факти використання спеціальних технічних засобів та здобуті за допомогою технічних засобів результати як докази в кримінальних провадженнях.

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність, загальні компетентності (ЗК), фахові компетентності спеціальності (ФК), спеціальні фахові компетентності (СФК)	СФК3. Здатність здійснювати пошук і фіксацію фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена кримінальним законодавством, а також отримувати інформацію в інтересах безпеки громадян, суспільства і держави.
	СФК6. Здатність здійснювати документування під час проведення оперативно-розшукових та оперативно-технічних заходів протидії кримінальним проявам у кіберсфері, а також використовувати оперативну інформацію.
	СФК7. Здатність застосовувати тактику розкриття та виявлення злочинів у кіберсфері.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Модель та принципи застосування поліцейських заходів. Модель застосування сили. Тактичні принципи

Модель застосування сили (МЗС). Рівні опору, види поліцейських заходів. Сім тактичних принципів. Принцип „4 С”. Оцінка ризиків.

ТЕМА 2. Тактика комунікації поліцейського

Вербальна самооборона. Позитивний контакт, активне слухання, взаємодія з “проблемними людьми”. Реагування на вербальні образи, розмовний етикет. Вміння контролювати ситуацію без ескалації конфлікту. Досягнення максимальної ефективності з мінімальним ризиком для поліцейського.

Тактична комунікація. Теорія тактичної комунікації. Розташування у просторі. Поза. Спостереження. Слухання. Реагування на суб'єкта. Постановка запитань. Реагування на поведінку.

Тактика комунікації з людьми, які мають психічні захворювання, психічні розлади. Тактика комунікації з особами з явними ознаками обмежених можливостей. Фактори та ознаки які впливають на вибір алгоритму спілкування.

ТЕМА 3 Контакт та прикриття

Тактика дій поліцейського, який здійснює контакт. Тактика дій поліцейського, який здійснює прикриття. Принцип „присутність сили”. Розміщення поліцейських відносно особи (групи осіб). Переміщення та взаємодія поліцейських під час контакту з особою (групою осіб).

ТЕМА 4. Основи тактики патрулювання

Підготовка до патрулювання (однострій патрульного, спорядження, зброя, спеціальні засоби та ін.). Координація дій під час патрулювання (з напарником, командирами, правила ведення радіозв'язку). Основні форми патрулювання. Реагування на повідомлення. Тактика та особливості проведення патрулювання під час стабілізаційних заходів працівниками поліції на деокупованих територіях. Особливості організації зв'язку під час виконання оперативно-службових та службово-бойових завдань в умовах воєнного стану.

Обов'язки патрульного по прибуттю на місце події. Першочергові дії на місці події. Дії патрульного при виявленні правопорушника на місці вчинення події. Доставлення затриманого.

ТЕМА 5. Тактика дій поліцейського при співпраці з суб'єктом

Поверхнева перевірка та надягання кайданок у різних положеннях. Види поверхневої перевірки та особливості її проведення. Заходи особистої безпеки під час проведення поверхневої перевірки. Будова та призначення кайданок. Техніка діставання кайданок, їх хват. Способи та техніки надавання кайданок. Заходи особистої безпеки під час надягання кайданок. Тактика використання інших засобів обмеження рухомості.

Підготовка до зупинки транспортного засобу (підстави зупинки). Дії поліцейського під час зупинки транспортного засобу. Дії поліцейського після зупинки транспортного засобу. Заходи особистої безпеки.

Складові готовності до зовнішнього та внутрішнього огляду будівлі. Тактика пересування малих груп. Підхід до та пересування біля будівель. Огляд вікон, дверей та інших отворів. Вхід до будівлі. Відпрацювання кутів та отворів.

ТЕМА 6. Тактика дій поліцейського при пасивному, активному та агресивному опорі правопорушника згідно моделі застосування сили

Тактика застосування фізичної сили та спеціальних прийомів боротьби (рукопашного бою). Заходи особистої безпеки під час застосування фізичної сили та спеціальних прийомів боротьби (рукопашного бою).

Тактика застосування спеціальних засобів. Призначення та види засобів сльозогінної та дратівливої дії. Застосування засобів сльозогінної та дратівливої дії і подальше затримання правопорушника. Діставання гумового/пластикового кийка із поясної системи. Положення гумового/пластикового кийка та способи нанесення ударів, подальше затримання правопорушника.

Гарантії особистої безпеки озброєного працівника поліції. Умови та межі застосування вогнепальної зброї. Демонстрація вогнепальної зброї. Тактичні основи самозахисту при спробах заволодіти вогнепальною зброєю з боку правопорушника.

Зупинення ТЗ в різних ситуаціях при пасивному, активному чи агресивному опорі правопорушника.

ТЕМА 7. Дії поліцейського під час масових заходів і за особливих умов

діяльності поліції

Поняття, загальна характеристика та види масових заходів; загальні вимоги щодо забезпечення публічного порядку та безпеки під час проведення масових заходів; поняття про особливі умови в діяльності поліції, їх загальна характеристика; загальні вимоги щодо забезпечення публічної безпеки і порядку.

ТЕМА 8. Тактика дій поліцейських у разі виявлення вибухонебезпечного предмета

Тактика дій поліцейського при виявленні вибухонебезпечних предметів (вулиця, приміщення, транспортний засіб). Алгоритм реагування на заяви та повідомлення про виявлення вибухонебезпечного предмета.

ТЕМА 9. Тактика дій поліцейського при загрозі життю та здоров'ю

Тактика дій під час зовнішнього та внутрішнього огляду будівлі. Блокування правопорушника. Відпрацювання кутів та отворів. Вхід до приміщення, огляд меблів. Вхід у коридор. Пересування по коридорах. Вхід на сходи. Пересування по сходах. «Активний стрілець». Затримання/знешкодження правопорушника. Тактика зовнішнього пошуку та внутрішнього огляду будівель під час проведення стабілізаційних заходів.

Зупинка ТЗ з високим рівнем ризику. Розташування поліцейських ТЗ після переслідування ТЗ правопорушника з високим рівнем ризику. Обов'язки основного, допоміжних і додаткових підрозділів. Затримання правопорушника або правопорушників. Огляд зупиненого ТЗ. Тактика дій поліцейських при виявленні небезпечних предметів в салоні зупиненого ТЗ. Тактика дій поліцейських при спробі водія та/або пасажирів застосувати небезпечні предмети. Тактика перевірки транспортних засобів різних видів на блокпосту.

ТЕМА 10. Тактика евакуації особи (поліцейського)

Тактика дій поліцейських у складі малої групи при евакуації постраждалої особи. Чинники, що враховуються під час порятунку. Піша евакуаційна група (обов'язки та алгоритм дій). Автомобільна евакуаційна група (обов'язки та алгоритм дій). Розташування транспортних засобів. Способи евакуації.

ТЕМА 11. Тактика дій поліцейського в різних ситуаціях службової діяльності. Моделювання ситуацій службової діяльності

Прийняття рішень щодо обрання відповідного поліцейського заходу залежно від правопорушення та особи правопорушника. Оцінка ризиків та загроз.

ТЕМА 12. Тактика дій поліцейського при зупинці транспортного засобу

Правові підстави для зупинки транспортного засобу. Фактори, які необхідно враховувати під час зупинки транспортних засобів. Підготовка до зупинки, координація дій з оперативним черговим. Способи зупинення транспортних засобів. Алгоритми дій поліцейських під час зупинки транспортних засобів

(підготовка до наближення, наближення, розташування, встановлення контакту, забезпечення прикриття).

Тактика перевірки транспортних засобів різних видів на блокпосту. Заходи особистої безпеки під час зупинки транспортних засобів при низькому рівні загрози. Евакуація поліцейського/громадянина. Чинники, що враховуються під час порятунку.

ТЕМА 13. Реагування поліції на неправомірні дії, пов'язані з джерелами іонізуючого випромінювання під час їх використання, зберігання або транспортування.

Радіаційна небезпека для сил реагування. Досьє об'єкта та об'єктовий план реагування. Тактика реагування поліцейськими на неправомірні дії, пов'язані з джерелами іонізуючого випромінювання під час їх використання, зберігання або транспортування.

ТЕМА 14. Основи топографії та орієнтування на місцевості.

Орієнтування на місцевості без мапи. Використання топографічних мап, планів і схем в діяльності поліції. Умовні позначки місцевих предметів на мапах. Рельєф місцевості. Орієнтування на місцевості з мапою. Орієнтири. Нанесення орієнтирів на мапу.

ТЕМА 15. Інженерна підготовка поліцейського для виконання службово-бойових завдань

Вибір місця для оборони, організація та використання укриттів. Військові укриття, їх властивості та експлуатація. Призначення та порядок застосування шанцевого інструмента; призначення, характеристики, основні елементи та послідовність обладнання одиночного окопу; призначення, характеристики, основні елементи та послідовність улаштування польових житлових споруд.

ТЕМА 16. Особливості та тактика використання БпЛА працівниками Національної поліції України під час виконання службово-бойових завдань

Основи управління БпЛА. Програмне забезпечення. Обробка даних отриманих за допомогою БпЛА. Типи БпЛА. Сфери застосування БпЛА силами безпеки та оборони. Можливості використання БпЛА підрозділами Національної поліції на деокупованих територіях та під час вирішення службово-бойових завдань.

ТЕМА 17. Особливості організації радіозв'язку.

Загальна характеристика та принципи радіозв'язку. Правила радіообміну та способи організації радіозв'язку. Особливості військового радіозв'язку. Поняття радіоданих.

ТЕМА 18. Тактика діяльності поліцейських відповідно до Скандинавської моделі забезпечення правопорядку. Поліцейські операції

Правове регулювання діяльності Національної поліції щодо охорони публічного порядку. Завдання поліції щодо охорони публічного порядку. Тактика діяльності поліцейських під час забезпечення публічного порядку. Забезпечення особистої безпеки поліцейських під час забезпечення публічного порядку.

Поняття і види масових заходів та їх загальна характеристика. Особливості тактики дій поліцейських під час охорони публічного порядку при проведенні масових заходів. Тактика дії поліцейських у натовпі. Сили і засоби Національної поліції, що залучаються до охорони публічного порядку під час проведення масових заходів. Тактика виявлення та припинення групових порушень публічного порядку. Забезпечення особистої безпеки поліцейськими під час несення служби з охорони публічного порядку при проведенні масових заходів.

Поняття та види поліцейських операцій. Порядок проведення поліцейської операції. Забезпечення особистої безпеки поліцейських під час участі у поліцейських операціях.

ТЕМА 19. Тактичні засади застосування примусових поліцейських заходів

Правові підстави застосування фізичної сили та спеціальних прийомів боротьби (рукопашного бою) поліцейським. Порядок застосування фізичної сили та спеціальних прийомів боротьби (рукопашного бою) поліцейським. Тактичні засади застосування фізичної сили та спеціальних прийомів боротьби (рукопашного бою) поліцейським.

Правові підстави та порядок застосування спеціальних засобів поліцейським. Тактичні засади застосування спеціальних засобів поліцейським.

Правові підстави застосування вогнепальної зброї поліцейським. Порядок застосування вогнепальної зброї поліцейським. Тактичні засади застосування вогнепальної зброї поліцейським. Заходи безпеки при поводженні зі зброєю.

Забезпечення особистої безпеки під час застосування поліцейських заходів примусу.

ТЕМА 20. Загальні відомості про процедуру ідентифікації вибухонебезпечних предметів (ВНП).

Нормативно-правові документи, які регламентують порядок проведення ідентифікації ВНП. Порядок дій під час отримання повідомлення про виявлення підозрілого предмету. Порядок проведення нетехнічного обстеження територій імовірно забруднених ВНП. Загальні відомості про підривники.

ТЕМА 21. Класифікація та тактико-технічні характеристики ВНП.

Класифікація, загальні відомості і тактико-технічні характеристики ручних гранат. Класифікація, загальні відомості і тактико-технічні характеристики наземних мін. Класифікація, загальні відомості і тактико-технічні характеристики авіаційних бомб. Класифікація, загальні відомості і тактико-технічні характеристики артилерійських снарядів та мінометних мін.

Класифікація, загальні відомості і тактико-технічні характеристики некеровані ракети. Види боєприпасів до РСЗВ. Класифікація, загальні відомості і тактико-технічні характеристики гвинтівкові та вистрілювані гранати. Класифікація, загальні відомості і тактико-технічні характеристики керовані ракети. Класифікація, загальні відомості і тактико-технічні характеристики касетних елементів. Загальні відомості, класифікація та основні елементи саморобних вибухових пристроїв.

ТЕМА 22. Поняття та принципи застосування тактичної медицини для поліцейських

Основні цілі ТССС. Принципи надання невідкладної допомоги пораненому згідно з рекомендаціями Комітету ТССС та відмінність від ТЕСС. Медичне спорядження. Допомога під вогнем (CUF) і тактична допомога (TFC).

«Зонування» надання невідкладної допомоги постраждалому (червона, жовта, зелена зона). Поняття «зона прямої загрози» («зона під вогнем», «червона зона») і тактика роботи по наданню невідкладної допомоги пораненому. Пріоритети надання допомоги в «червоній» зоні. Роль комунікації під час надання допомоги в тактичних умовах. Поняття зон «непрямої загрози» та «евакуації».

ТЕМА 23. Алгоритм MARCH

Ключові фактори впливу на надання допомоги на різній місцевості в бойовій та небойовій обстановці. Алгоритм проведення первинного огляду постраждалого. Безпечний доступ. Засоби індивідуального захисту при наданні невідкладної допомоги в зонах різного ступеню небезпеки.

ТЕМА 24. Тактика роботи малих груп на відкритій місцевості.

Тактика та особливості ідентифікації сил вторгнення. Способи і прийоми пересування особового складу у пішому порядку з використанням рельєфу місцевості та інфраструктури. Подолання перешкод. Основи загальновійськового бою. Дії поліцейського в умовах вогневого контакту.

ТЕМА 25. Тактика дій поліцейських під час виявлення правопорушень.

Загальний алгоритм реагування на повідомлення. Службові ситуації. Алгоритм дій поліцейського при перевірці документів. Алгоритм дій поліцейського під час виявлення фактів розпиття алкогольних напоїв в громадських місцях. Алгоритм дій поліцейського при виявленні фактів скоєння грабежу та розбою. Алгоритм дій поліцейського при виявленні тіла без ознак життя.

ТЕМА 26. Моделювання ситуацій при застосуванні заходів поліцейського примусу.

У межах професійної компетенції: здійснювати превентивну та

профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень, в тому числі корупційних; реалізовувати принципи партнерства та недискримінації в роботі з населенням; використовувати технічні прилади, технічні засоби, інформаційно-пошукові системи та бази даних; діяти в рамках професійної етики; застосовувати комунікаційні засоби та методи саморегуляції психоемоційних станів; виявляти причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживати заходів для їх усунення; вживати заходів з метою виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень; припиняти виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення; вживати заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення; здійснювати своєчасне реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події; вживати заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку в публічних місцях; регулювати дорожній рух та здійснювати контроль за дотриманням Правил дорожнього руху, його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі; вживати всіх можливих заходів для надання невідкладної допомоги; вживати заходів для запобігання та припинення домашнього насильства; застосовувати поліцейські заходи.

**4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)**

№ тем и	Назва теми	Кількість годин аудиторної роботи			сам та інди від
		Всього	лекції	практ.	
1 семестр					
1	Модель та принципи застосування поліцейських заходів. Модель застосування сили. Тактичні принципи.	4	4		10
2	Тактика комунікації поліцейського	2		2	4
3	Контакт та прикриття	2		2	4
4	Основи тактики патрулювання	4		4	2
5	Тактика дій поліцейського при співпраці з суб'єктом	16		16	
6	Тактика дій поліцейського при пасивному, активному та агресивному опорі правопорушника згідно моделі застосування сили	12		12	
	ВСЬОГО за 1 семестр	40	4	36	20
	Форма контролю	залік			
2 семестр					
6	Тактика дій поліцейського при пасивному, активному та агресивному опорі правопорушника згідно моделі застосування сили	6		6	
7	Дії поліцейського під час масових заходів і за особливих умов діяльності поліції	2	2		10
8	Тактика дій поліцейських у разі виявлення вибухонебезпечного предмета	2		2	
9	Тактика дій поліцейського при загрозі	36	4	32	

№ тем и	Назва теми	Кількість годин аудиторної роботи			сам та інди від
		Всьог о	лекції	практ.	
	життю та здоров'ю				
10	Тактика евакуації особи (поліцейського)	2		2	
11	Тактика дій поліцейського в різних ситуаціях службової діяльності. Моделювання ситуацій службової діяльності	2		2	
	ВСЬОГО за 2 семестр	50	6	44	10
	Форма контролю	залік			
3 семестр					
12	Тактика дій поліцейського при зупинці транспортного засобу	30		30	
13	Реагування поліції на неправомірні дії, пов'язані з джерелами іонізуючого випромінювання під час їх використання, зберігання або транспортування.	10		10	5
	ВСЬОГО за 3 семестр	40		40	5
	Форма контролю	залік			
4 семестр					
14	Основи топографії та орієнтування на місцевості	4		4	
15	Інженерна підготовка поліцейського для виконання службово-бойових завдань	2		2	5
16	Особливості та тактика використання БпЛА працівниками Національної поліції України під час виконання службово-бойових завдань	6		6	
17	Особливості організації радіозв'язку.	4		4	

№ тем и	Назва теми	Кількість годин аудиторної роботи			сам та інди від
		Всьог о	лекції	практ.	
18	Тактика діяльності поліцейських відповідно до Скандинавської моделі забезпечення правопорядку. Поліцейські операції	12		12	
19	Тактичні засади застосування примусових поліцейських заходів	12		12	
	ВСЬОГО за 4 семестр	40		40	5
	Форма контролю	залік			
5 семестр					
20	Загальні відомості про процедуру ідентифікації вибухонебезпечних предметів (ВНП).	4		4	5
21	Класифікація та тактико-технічні характеристики ВНП.	36		36	
	ВСЬОГО за 5 семестр	40		40	5
	Форма контролю	залік			
6 семестр					
22	Поняття та принципи застосування тактичної медицини для поліцейських	2		2	3
23	Алгоритм MARCH	18		18	
24	Тактика роботи малих груп на відкритій місцевості	10		10	1
25	Тактика дії поліцейських під час виявлення правопорушень	10		10	1
	ВСЬОГО за 6 семестр	40		40	5
	Форма контролю	залік			

№ тем и	Назва теми	Кількість годин аудиторної роботи			сам та інди від
		Всього	лекції	практ.	
7 семестр					
26	Моделювання ситуацій при застосуванні заходів поліцейського примусу	20		20	10
	ВСЬОГО за 7 семестр	20		20	10
	Форма контролю	залік			
	ВСЬОГО за навчальний період	270	10	260	60

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Тема № 1. Модель та принципи застосування поліцейських заходів. Модель застосування сили. Тактичні принципи.
Модель застосування сили (МЗС). Рівні опору, види поліцейських заходів. Сім тактичних принципів. Принцип «4 С». Оцінка ризиків.
Тема № 2. Тактика комунікації поліцейського.
Вербальна самооборона. Позитивний контакт, активне слухання, взаємодія з «проблемними людьми». Реагування на вербальні образи, розмовний етикет. Вміння контролювати ситуацію без ескалації конфлікту. Досягнення максимальної ефективності з мінімальним ризиком для поліцейського. Тактична комунікація. Теорія тактичної комунікації. Розташування у просторі. Поза. Спостереження. Слухання. Реагування на суб'єкта. Постановка запитань. Реагування на поведінку. Тактика комунікації з людьми, які мають психічні захворювання, психічні розлади. Тактика комунікації з особами з явними ознаками обмежених можливостей. Фактори та ознаки які впливають на вибір алгоритму спілкування.
Тема № 3. Контакт та прикриття.
Тактика дій поліцейського, який здійснює контакт. Тактика дій поліцейського, який здійснює прикриття. Принцип «присутність сили». Розміщення поліцейських відносно особи (групи осіб). Переміщення та взаємодія поліцейських під час контакту з особою (групою осіб).
Тема № 4. Основи тактики патрулювання.

Підготовка до патрулювання (однострій патрульного, спорядження, зброя, спеціальні засоби та ін.). Координація дій під час патрулювання (з напарником, командирами, правила ведення радіозв'язку). Основні форми патрулювання. Реагування на повідомлення. Тактика та особливості проведення патрулювання під час стабілізаційних заходів працівниками поліції на деокупованих територіях. Особливості організації зв'язку під час виконання оперативно-службових та службово-бойових завдань в умовах воєнного стану.

Обов'язки патрульного по прибуттю на місце події. Першочергові дії на місці події. Дії патрульного при виявленні правопорушника на місці вчинення події. Доставлення затриманого.

Тема № 7. Дії поліцейського під час масових заходів і за особливих умов діяльності поліції.

Поняття, загальна характеристика та види масових заходів; загальні вимоги щодо забезпечення публічного порядку та безпеки під час проведення масових заходів; поняття про особливі умови в діяльності поліції, їх загальна характеристика; загальні вимоги щодо забезпечення публічної безпеки і порядку.

Тема № 13. Реагування поліції на неправомірні дії, пов'язані з джерелами іонізуючого випромінювання під час їх використання, зберігання або транспортування.

Радіаційна небезпека для сил реагування. Досьє об'єкта та об'єктовий план реагування. Тактика реагування поліцейськими на неправомірні дії, пов'язані з джерелами іонізуючого випромінювання під час їх використання, зберігання або транспортування.

Тема № 15. Інженерна підготовка поліцейського для виконання службово-бойових завдань.

Вибір місця для оборони, організація та використання укриттів. Військові укриття, їх властивості та експлуатація. Призначення та порядок застосування шанцевого інструмента; призначення, характеристики, основні елементи та послідовність обладнання одиночного окопу; призначення, характеристики, основні елементи та послідовність улаштування польових житлових споруд.

Тема № 20. Загальні відомості про процедуру ідентифікації вибухонебезпечних предметів (ВНП).

Нормативно-правові документи, які регламентують порядок проведення ідентифікації ВНП. Порядок дій під час отримання повідомлення про виявлення підозрілого предмету. Порядок проведення нетехнічного обстеження територій імовірно забруднених ВНП. Загальні відомості про підрильники.

Тема № 24. Тактика роботи малих груп на відкритій місцевості.

Тактика та особливості ідентифікації сил вторгнення. Способи і прийоми пересування особового складу у пішому порядку з використанням рельєфу місцевості та інфраструктури. Подолання перешкод. Основи загальновійськового бою. Дії поліцейського в умовах вогневого контакту.

Тема № 25. Тактика дії поліцейських під час виявлення правопорушень.

Загальний алгоритм реагування на повідомлення. Службові ситуації. Алгоритм дій поліцейського при перевірці документів. Алгоритм дій поліцейського під час виявлення фактів розпиття алкогольних напоїв в громадських місцях. Алгоритм дій поліцейського при виявленні фактів скоєння грабежу та розбою. Алгоритм дій поліцейського при виявленні тіла без ознак життя.

Тема № 26. Моделювання ситуацій при застосуванні заходів поліцейського примусу.

У межах професійної компетенції: здійснювати превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень, в тому числі корупційних; реалізовувати принципи партнерства та недискримінації в роботі з населенням; використовувати технічні прилади, технічні засоби, інформаційно-пошукові системи та бази даних; діяти в рамках професійної етики; застосовувати комунікаційні засоби та методи саморегуляції психоемоційних станів; виявляти причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживати заходів для їх усунення; вживати заходів з метою виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень; припиняти виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення; вживати заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення; здійснювати своєчасне реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події; вживати заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку в публічних місцях; регулювати дорожній рух та здійснювати контроль за дотриманням Правил дорожнього руху, його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі; вживати всіх можливих заходів для надання невідкладної допомоги; вживати заходів для запобігання та припинення домашнього насильства; застосовувати поліцейські заходи.

5. Індивідуальні завдання:

Реферат – 1

5.1.1. Теми рефератів:

1. Вивчення і оцінка місцевості при підготовці до несення служби.
2. Топографічні елементи місцевості і їх вплив на затримання озброєної злочинної групи.
3. Тактичні властивості місцевості, їх роль в діяльності поліції.
4. Орієнтування на місцевості по карті при затриманні злочинців.
5. Системи координат, які застосовуються поліцією при підготовці службових графічних документів.
6. Прийоми перенесення об'єктів з аерофотознімків на плани, карти, схеми. Дешифрування аерофотознімків.
7. Розграфка і номенклатура топографічних карт, як чинник що прискорює підготовку штабних документів при організації операції.
8. Способи побудови схем місцевості при підготовці штабних документів при плануванні операції.
9. Вплив гідрографії і основних її елементів на підготовку і проведення поліцейських операцій.
10. Роль і значення топографічної карти, як засобу управління при підготовці і проведенні поліцейської операції.
11. Значення захисних властивостей місцевості при організації і проведенні поліцейської операції.
12. Підготовка даних і рух по азимутах. Правила вибору маршрутів руху з урахуванням деяких тактичних властивостей місцевості.
13. Вплив дорожньої мережі на підготовку і проведення поліцейської операції.
14. Різновиди і значення умовних знаків населених пунктів на топографічних картах різних масштабів, планах і схемах при підготовці і проведенні поліцейських операцій.
15. Вплив рослинного покриву, ґрунтів на підготовку і проведення поліцейських операцій. Зображення їх на топографічних картах, планах, схемах.
16. Вплив способів виміру кутів на місцевості при веденні поліцейських операцій.
17. Використання різних способів орієнтування по карті в русі для ефективного і швидкого захоплення злочинця поза населеним пунктом.
18. Способи вивчення місцевості при плануванні, підготовці і проведенні операцій.
19. Розвідка, рекогносцирування місцевості при плануванні і проведенні поліцейських операцій.
20. Геометрична суть, класифікація і призначення топографічних карт. Можливості їх використання в оперативно-службовій діяльності поліції.

21. Уміле використання координатної сітки при роботі з картою і її вплив на успішне проведення поліцейської операції. Деякі практичні прийоми і ради.
22. Вимоги і правила ведення робочих і оперативних карт в поліції.
23. Рельєф місцевості і його облік при проведенні поліцейських операцій.
24. Основні вимоги, що пред'являються до професійних навичок працівників поліції при роботі з картами, планами, схемами.
25. Інженерне устаткування місцевості при виконанні оперативно-службових завдань.
26. Історія створення вибухових речовин і вибухових пристроїв.
27. Фізика вибуху.
28. Хімічний вибух. Способи збудження вибуху.
29. Вибухові речовини та їх класифікація.
30. Класифікація промислових вибухових речовин за хімічним складом, за характером дії і умовам застосування.
31. Види, призначення і класифікація саморобних вибухових пристроїв. Використання в терористичній і злочинній діяльності.
32. Вибухові пристрої та їх класифікація.
33. Характеристика об'єктів поразки і слідів злочинів, які зв'язані з підготовкою і здійсненням вибуху.
34. Способи виявлення вибухових пристроїв і загальна методика огляду приміщень.
35. Тактика огляду місця події при злочинах, які здійснені шляхом вибуху.
36. Технічні засоби пошуку, виявлення, ідентифікації та знешкодження вибухових речовин і вибухових пристроїв.
37. Дії оперативних чергових при надходженні інформації про загрозу вибуху, про виявлення вибухонебезпечних предметів та при надходженні інформації про вибух.
38. Дії нарядів поліції при отриманні повідомлення про загрозу вибуху, за фактом вибуху або виявленні вибухових пристроїв.
39. Обов'язки посадових осіб, які входять до складу слідчо-оперативної групи при надходженні інформації про загрозу вибуху та за фактом вибуху.
40. Дії спеціалістів вибухотехніків з огляду місця події за фактом вибуху.
41. Організація і тактика оперативно-розшукових заходів щодо виявлення осіб, що повідомляють по телефону свідомо помилкові зведення про акти тероризму.
42. Загальні питання вибухобезпеки.
43. Міри особистої безпеки працівників поліції.
44. Медицина вибухових поразок.
45. Характеристика психічних станів від впливу екстремальних ситуацій, пов'язаних з вибухом.
46. Протитанкові, протипіхотні міни, гранати. Призначення, загальний пристрій, класифікація, принцип спрацьовування. Використання при здійсненні терористичних актів.
47. Алгоритм пошуку вибухових пристроїв на місцевості, в приміщенні, в

автомобілі. Засоби і способи пошуку.

48. Дії працівників поліції з локалізації загрози вибуху в різних умовах оперативної обстановки.

6. Методи навчання

Навчання проводиться за темами навчальної дисципліни в формі лекцій та практичних занять із застосуванням ситуацій, поліцейського квесту.

На практичних заняттях проводиться моделювання ситуативних задач. Навчання проводиться в формі наочного і групового тренування, групова дискусія, робота в малих групах.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Основні завдання патрульної поліції.
2. Що є правовою основою діяльності патрульної поліції.
3. Засоби патрульної поліції.
4. Види нарядів підрозділів Національної поліції України.
5. Перелік нарядів підрозділів Національної поліції України по охорони публічного порядку.
6. Обов'язки патрульних нарядів з охорони публічного порядку.
7. Обов'язки патрульних нарядів поліції по запобіганню злочинів.
8. Визначити у яких випадках працівники поліції згідно із статтею 45 Закону України «Про Національну поліцію» мають право застосовувати спеціальні засоби.
9. Визначити за якими видами класифікуються спеціальні засоби.
10. Дати визначення заслону.
11. Визначення пересувної поліцейської групи.
12. Визначення патрульної групи.
13. Види поліцейських ланцюжків.
14. Вказати довжину маршруту пішого патруля.
15. Вказати довжину маршруту патруля на автомобілі.
16. Що вказується в картці маршруту патруля.
17. Що обов'язково повинен мати патрульний, який заступає на службу.
18. В яких випадках наряд має право доставляти в поліцію осіб, підозрюваних у вчиненні злочину.
19. Випадки, у яких нарядом поліції проводиться адміністративне затримання особи.
20. Що є приводом для припинення зборів, мітингів, вуличних походів та демонстрацій.
21. Що забороняється наряду під час несення служби.
22. Що необхідно зробити в першу чергу для проведення зовнішнього огляду речей та одягу затриманої особи.
23. Що недопустимо в поведженні патрульних з громадянами.

24. Що забороняється під час доставлення підозрюваного пішим порядком двома поліцейськими.
25. У якому випадку наряд поліції повинен негайно викликати швидку медичну допомогу.
26. Ситуації у яких наряд може залишати межі маршруту.
27. Періодичність перевірки стану фіксації замків при застосуванні наручників.
28. Визначити, що таке надзвичайний стан.
29. Визначити за яких умов може бути введено надзвичайний стан.
30. Визначити що відноситься до основних заходів на період надзвичайного стану.
31. На який строк може бути введено та при необхідності продовжено надзвичайний стан.
32. Тактичні властивості місцевості.
33. Види маневрів при проведенні спеціальних силових дій.
34. Способи пересування на місцевості при виконанні службово-оперативних завдань.
35. Що відноситься до місцевих предметів, які можна прийняти за орієнтир.
36. Основні топографічні елементи місцевості.
37. Класифікація місцевості за характером рельєфу.
38. Дати визначення географічної карти.
39. Дати визначення топографічної карти.
40. Загальні положення патрульної поліції України.
41. Перелік, призначення, склад та тактика дій нарядів по охороні публічного порядку.
42. Форми організації охорони публічного порядку.
43. Підготовка та інструктаж патрульних нарядів поліції.
44. Обов'язки патрульних нарядів поліції по охороні публічного порядку.
45. Обов'язки патрульних нарядів поліції по запобіганню, припиненню та розкриттю злочинів.
46. Обов'язки патрульних нарядів поліції по боротьбі з правопорушеннями неповнолітніх і запобіганню вчинення ними злочинів.
47. Обов'язки патрульних нарядів поліції по захисту власності від протиправних посягань.
48. Обов'язки патрульних нарядів поліції по забезпеченню безпеки дорожнього руху.
49. Обов'язки патрульних нарядів поліції по взаємодії з об'єднаннями громадян.
50. Підстави доставляння нарядами поліції осіб, підозрюваних у вчиненні злочину.
51. Поводження патрульних поліцейських з громадянами. Порядок звернення патрульного поліцейського до громадян.

52. Особливості несення служби патрулями на автомобілях і мотоциклах.
53. Правові аспекти застосування поліцейського примусу, мір фізичного впливу, спеціальних засобів, вогнепальної зброї.
54. Класифікація спеціальних засобів.
55. Порядок та правила застосування заходів фізичного впливу.
56. Порядок та правила застосування спеціальних засобів.
57. Порядок та правила застосування вогнепальної зброї.
58. Порядок вжиття невідкладних заходів на місці події.
59. Забезпечення охорони місця події.
60. Огляд місць можливого знаходження осіб, які переховуються від органів слідства і суду, ухиляються від виконання кримінального покарання.
61. Перевірка документів у правопорушника.
62. Здійснення нарядом поліції огляду зовнішнього одягу, речей злочинця та особи, затриманої за підозрою у вчиненні злочину.
63. Порядок доставляння в поліцію осіб, підозрюваних у вчиненні злочину. Доставляння в поліцію осіб, підозрюваних у вчиненні злочину пішим порядком та транспортом.
64. Доставляння в поліцію осіб, які вчинили адміністративні правопорушення. Доставляння осіб у стані сп'яніння.
65. Визначення надзвичайного стану. Порядок його введення. Додаткові заходи при введенні надзвичайного стану.
66. Завдання особового складу підрозділів патрульної поліції при введенні надзвичайного стану.
67. Дії особового складу підрозділів патрульної поліції при введенні надзвичайного стану.
68. Дії поліцейських підрозділу патрульної поліції при дорожньо-транспортній події.
69. Дії патрульних поліцейських при забезпеченні режимних заходів на території, оголошеної в карантині.
70. Дії поліцейських підрозділу патрульної поліції при виявленні снарядів, які не вибухнули, вибухових, хімічних, радіоактивних та інших речовин.
71. Дії поліцейських підрозділу патрульної поліції при виникненні катастрофи, аварії на транспорті.
72. Обов'язки патрульних нарядів з попередження і припинення масових заворушень.
73. Перелік, призначення, склад, тактика дій нарядів при ліквідації масових заворушень.
74. Перелік та визначення масових заходів.
75. Обов'язки особового складу підрозділу патрульної поліції задіяного на охорону публічного порядку під час проведення санкціонованого масового заходу.
76. Обов'язки особового складу підрозділу патрульної поліції, задіяного

на охорону публічного порядку під час проведення не санкціонованого масового заходу.

77. Топографія в діяльності підрозділів Національної поліції України.
78. Тактичні властивості місцевості.
79. Заходи особистої безпеки працівників підрозділів Національної поліції при проведенні поліцейських операцій.
80. Порядок застосування поліцейського примусу, вогнепальної зброї та спеціальних засобів нарядами поліції при виконанні оперативно-службових завдань.
81. Характеристика пошукових нарядів підрозділів Національної поліції України.
82. Характеристика нарядів по охороні публічного порядку. Сутність управління нарядами та підрозділами Національної поліції в спец. операції.
83. Зміст управління підрозділами Національної поліції в спеціальній операції.
84. Принципи управління в поліцейській операції.
85. Система управління в поліцейських операціях.
86. Оперативний штаб, призначення, склад, задачі та функції.
87. Зміст та структура оперативного плану.
88. Порядок та зміст роботи керівника (начальника) по організації спеціальної операції.
89. Першочергові заходи по організації поліцейської операції.
90. Зміст оцінки обстановки при організації поліцейської операції.
91. Поліцейська операція та її зміст.
92. Оперативно-розшукові заходи, їх призначення та зміст.
93. Режимні заходи, їх призначення та зміст.
94. Слідчі заходи, їх призначення та зміст.
95. Силові заходи, їх призначення та зміст.
96. Види поліцейських операцій та їх зміст.
97. Підготовка та прийняття рішення на операцію.
98. Сили та засоби, які притягуються до проведення поліцейської операції.
99. Способи дій в поліцейських операціях.
100. Ізоляція району, її способи та зміст.
101. Задачі та характеристика пошуку.
102. Задачі та характеристика блокування.
103. Задачі та характеристика розосередження.
104. Задачі та характеристика оточення.
105. Задачі та характеристика оцеплення.
106. Задачі та характеристика переслідування.
107. Спеціальні умовні знаки та їх застосування при оформленні рішень.
108. Сутність заходів по ліквідації масових заворушень за оперативним планом «Хвиля».
109. Склад сил та засобів з ліквідації масових заворушень та їх завдання.

110. Підготовка підрозділів Національної поліції до дій по ліквідації ГППП, масових заворушень.
111. Оперативний план «Хвиля», його структура, зміст та порядок введення в дію.
112. Управління за оперативним планом «Хвиля» з ліквідації масових заворушень. Оперативний штаб, його завдання та функції.
113. Тактика дій працівників підрозділів Національної поліції з ліквідації масових заворушень. Застосування спеціальних засобів.
114. Тактичні прийоми та правила роботи з гумовим кийком та щитом.
115. Організація заходів по забезпеченню охорони публічного порядку та безпеки при проведенні масових заходів (демонстрації, мітинги).
116. Ведення заходів по забезпеченню охорони публічного порядку та безпеки при проведенні масових заходів (демонстрації, мітинги).
117. Показати графічно угруповання сил та засобів при ліквідації ГППП та масових заворушень.
118. Показати графічно угруповання сил та засобів при забезпеченні охорони публічного порядку та безпеки при проведенні масових заходів (демонстрації, мітинги).
119. Заходи особистої безпеки підрозділів Національної поліції при проведенні поліцейських операцій.
120. Порядок застосування поліцейських заходів примусу при виконанні оперативно-службових задач.
121. Характеристика розшукових нарядів підрозділів Національної поліції. (Перелік, призначення, склад, тактика дій, умовне позначення).
122. Характеристика нарядів по охороні публічного порядку. (Перелік, призначення, склад, тактика дій, умовне позначення).
123. Зміст управління підрозділами Національної поліції в поліцейській операції.
124. Принципи управління в поліцейській операції.
125. Система управління в поліцейських операціях.
126. Оперативний штаб, призначення, склад, задачі та функції.
127. Зміст та структура оперативного плану дій.
128. Першочергові заходи по організації поліцейської операції.
129. Силкові заходи, їх призначення та зміст.
130. Спеціальні умовні знаки та їх застосування при оформленні рішень.
131. Поліцейська операція «Сирена». Структура, зміст та порядок ведення в дію.
132. Тактика дій працівників підрозділів Національної поліції у засідці по захопленню злочинців.
133. Тактика дій працівників підрозділів Національної поліції по затриманню озброєних злочинців на вулиці та в лісопарковій зоні.
134. Тактика дій працівників підрозділів Національної поліції по розшуку та затриманню транспортних засобів зі злочинцями.
135. Організація та тактика дій працівників підрозділів Національної

поліції по відбиттю нападів на адміністративні будівлі Національної поліції України.

136. Дії слідчо-оперативної групи при виявленні вибухових пристроїв та вибухових речовин, а також за фактом вибуху.

137. Методика обшуку об'єкту на наявність вибухонебезпечних предметів та забезпечення безпеки працівників підрозділів Національної поліції і громадян, які знаходяться поблизу об'єкту.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути екзамени (комплексні екзамени); тести; наскрізні проекти; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних, лабораторних занять;
- якості виконання самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних та лабораторних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна робота (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або

самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

<i>Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)</i>	<i>Результат навчальних занять за семестр</i>	<i>Результат самостійної роботи за семестр</i>
((	)	)
		/
		) 10

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен, залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру, та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

<i>Підсумкові бали навчальної дисципліни</i>	<i>Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)</i>	<i>Кількість балів за підсумковим контролем</i>

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (екзамен, залік) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівники.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі екзамену чи заліку, то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

<i>Підсумкові</i>	<i>Підсумко</i>	<i>Підсумков</i>	2

**бали
навчальної
дисципліни**

**ві бали за
поточний
семестр**

**і бали за
попередній
семестр**

У цьому розділі також повинні бути розроблені чіткі критерії оцінювання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (*робота на семінарських, практичних, лабораторних та інших аудиторних заняттях, самостійна робота, виконання індивідуальних творчих завдань*) та підсумкового контролю. Кафедра визначає вимоги до здобувачів стосовно засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної роботи. Наприклад:

Робота під час навчальних занять	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи, виконати практичне завдання тощо	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
9 7-100	Відмінно о («зараховано»)		«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
9 4-96			
9 0-93			
8 5-89	Добре («зараховано»)		«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією-двома значними помилками.
8 0-84			
7 5 – 79			
7 0-74	Задовільно («зараховано»)		«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією-двома значними помилками.
6 5-69			
6 0-64			
4 0-59	Незадовільно («не зараховано»)	X	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не носять істотний характер, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконана, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
2 1-40			
1 –20			
			«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них оцінена числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
			«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, потрібні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
			«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєний, потрібні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, додаткова), інформаційні та навчальні ресурси в Інтернеті

Навчальна та наукова література:

1. Конституція України із змінами [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Закон України «Про Національну поліцію» із змінами [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення із змінами [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
4. Кримінальний кодекс України із змінами [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
5. Кримінальний процесуальний кодекс України із змінами [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

Додаткова література з навчальної дисципліни

1. Адміністративна діяльність органів поліції: підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка ; [О. І. Безпалова, О. В. Джафарова, В. А. Троян та ін. ; передм. В. В. Сокурєнка] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків: ХНУВС, 2017. – 432 с. – Режим доступу: <https://dspace.univd.edu.ua/items/a25da43c-7b28-4392-ac05-7fbb34deab61>
2. Тактична та тактико-спеціальна підготовка працівників Національної поліції України: навч. посіб. / Я.Г. Бондаренко, О.Ю. Прокопенко, Д.В. Сергієнко, В.О. Кущенко. – Харків: Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2017. – 308 с. – Режим доступу: <https://nm2.univd.edu.ua/download/147752>
3. Пам'ятка випускника Харківського національного університету внутрішніх справ : за заг. ред. В.В. Сокурєнка. / кол. авт.-:І.В.Клименко, Л.В.Васянович, Д.В.Швець та ін. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2017. – 96 с. Електронна версія <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/discover>
4. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. для працівників поліції. / Прокопенко О.Ю., Власенко І.В., Крепакова М.Ю. МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. –Х.: ХНУВС, 2017. – 364 с. – Режим доступу: <https://nm2.univd.edu.ua/download/131081>
5. Тактико-спеціальна підготовка: навч. посіб. / О.Г.Комісаров, А.О.Собакарь, Е.Ю.Соболь, О.С. Юнін та ін.; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. –Дніпро: ДДУВС, 2017. –277 с. – Режим доступу: <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/573>
6. Теорія і практика застосування БПЛА[Електронний ресурс]. – Режим

доступа:

https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2023/03/Теорія_і_практика_застосування_БПЛА_ua_dynamics_brochure_.pdf

7. Домедична підготовка : навч. посіб. / кол. авт.: В. В. Кікінчук, С. О. Книженко, Т. І. Савчук та ін. ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. – 176 с.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України із змінами [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України. – Режим доступа:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>

2. Закон України «Про Національну поліцію» із змінами [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України. – Режим доступа:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення із змінами [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України. – Режим доступа: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Державний сайт МВС. – Режим доступа: <https://mvs.gov.ua>

2. Державний сайт Верховної Ради. – Режим доступа: <https://www.rada.gov.ua>

3. Державний сайт Національної поліції. – Режим доступа: <https://www.npu.gov.ua>